

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 245

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 19, 1938

LETO XLI. — VOL. XLI.

Razne vesti od naših rojakov po Ameriki

Rojak Jakob Smigovec je umrl v Broughton, Pa. Star je bil 62 let. Pokojni zapušta ženo, sina in tri hčere. V Ameriki je živel nad 30 let. Doma je bil v Volaski pri Poljanah nad Škofjo Loko.

Iz Detroit se poroča, da so morali tam znanega slovenskega rokoborca Jimmy Adamiča odpeljati v bolnišnico. Tepel se je s črncom Tolesom, ki ga je s tako silo vrgel ob tla, da je Adamič obležal nezavesten. Vendar pravi zdravnik, da ne bo nič hudodega in bo zopet lahko nastopil.

Naselbina v Pittsburghu, Pa., je dobil novega slovenskega odvetnika v osebi Mr. Franka Bolte, ki bo svoj odvetniški poklic izvajal v Pittsburghu. John J. Bolte, prvi in edini slovenski zobozdravnik v Pittsburghu, je brat novega odvetnika.

Rojak zgubil \$1.990.00. V Milwaukee stanuje rojak Frank Surl, katerega je te dni zadel hud udarec. Izginili so mu iz hiše vsi njegovi prihranki — \$1.990.00 —, ki jih je imel spravljene v neki skrinjici, in katere je neki brezvestni tat izvolal in ukradel. Kot Surl pripoveduje, da ni izključeno, da bi denar odnesel kak tujec. Denar je ukradel nekdo, katerega so bile razmere v hiši dobro poznane, in ki se je v odsotnosti družine splazil v stanovanje, prebrskal koto in našel denar. Surl je hranil denar, da bi ob priliki na stara leta kupil kako trgovino in obrt in tako dal slovo nestalnemu delu. Policija ima na sumu več oseb.

V St. Louisu, Mo., je pred nekaj dnevi umrl rojak Ignac Trošt, star 60 let in doma iz Lohit nad Vipavo na Notranjskem. V Ameriki je ranjki živel 35 let in zapušta tukaj ženo, v stari domovini pa dva brata in sestro.

V Lorainu, Ohio, je poznani rojak Frank Gradišek prejel veselo vest, da obhajata njegov oče in mati v Senožeti, v domovini, ta mesec zlato poroko. Oba sta še zdrava in čvrsta. Oče je bil pred leti dvakrat v Minnesoti. Imata vseh skupaj osem otrok in dva sinova živita v Lorainu.

Poznani hrvatski dnevniki "Svijet," ki je precej let izhajal kot dnevnik v New Yorku, in kateremu je bil urednik Don Niko Gršković, je prenehal izhajati. Ustanovil se je pa nov list, ki bo nosil naslov "Hrvatski Svijet," ki bo izhajal trikrat na teden in pod drugim lastništvom.

Beneš bo učil v Chicagu
Chicago, Ill. — Bivši češki ministerski predsednik Edward Beneš bo najbrže sprejel ponudbo čikaške univerze za učna predavanja. Tako bo to že drugi češki ministerski predsednik, ki bo poučeval na čikaški univerzi. Prvi je bil namreč Tomaž Masaryk, ki je predaval na tej univerzi od 1901 do 1903.

Prireditve v Jutrovem
V četrtek 20. oktobra priredi mladinski pevski zbor "Kantarčki" zanimivo prireditev v SDD na Prince Ave. Najprej bo zbor zapel nekaj mičnih pesmi, potem bo pa Mr. A. Grdina kazal slike od zadnjega in prejšnjih skupnih koncertov mladinskih zborov. Igrane bodo tudi plošče, posnete na zadnjem koncertu. Potem bo pa ples, za katerega igrajo newburški "Six Stars."

Nemška špijonaža v U. S. razgaljena

New York, 17. okt. — Na federalni sodnji v tem mestu se vrši obravnava o aktivnosti nemške špijonaže v Zed. državah v letih 1936 in 1937. Pred sodnijo je kot obtoženec ameriški nadrednik Gustav Rumrich, ki je obtožen, da je za denar prodajal nemški vladi ameriške vojaške tajnosti.

Rumrich je izpovedal, da je dobival po \$40 od nazijske vlade, da je dajal informacije o številu ameriških obrežnih polkov topništva. Ko je dobil od nemške vlade prvih \$40, je Rumrich, hoteč dobiti še več denarja, poslal informacije o večjih ameriškega vojaštva. To pa ni dosti zanimalo Nemce, ker prejel je obvestilo, da takih otročarij ni treba več pošiljati. Če nima kaj bolj važnega, sploh ni treba nič pošiljati.

Na zatožni klopi so poleg Rumricha še trije drugi namreč, Johanna Hoffman, Otto Voss in Erich Glaser, ki je bil tudi nekoč v ameriški armadi. Rumrich, ki

je sin bivšega avstro-ogrskega konzularnega uradnika, je izpovedal, da se je začel zanimati za vohunsko službo potem, ko je bral knjigo nemškega polkovnika Nicolaia, ki je bil načelnik nemške špijonažne službe v svetovni vojni. Pisal je pismo polkovniku in povedal, da je služil v ameriški armadi in da ima dostop do važnih vojaških tajnosti. Polkovnik je takoj storil v zvezo z njim rekoč, da bi Nemčija rada dobila informacije o ameriški signalni tajnosti, moč ameriške armade na vzhodni obali, o ameriški bojni mornarici v Atlantiku, o moči ameriškega topništva v Kanalski zoni, imena ameriških armadnih častnikov v New Yorku itd.

Rumrich pravi, da ni dobil dosti denarja od Nemcev, ki so slabo plačevali za manj vredne informacije, važnejših pa ni mogel dobiti. Preiskava se nadaljuje in upati je, da se bo razkrinkala nemška špijonaža, ki je bilo zelo delovna v Zed. državah.

Anglija upa, da bo napravila ugodno trgovsko pogodbo z Zedinjenimi državami in Italijo

London, 17. okt. — Angleški ministerski predsednik Chamberlain je danes izjavil, da je čisto siguren, da mu bo uspelo napraviti ugodno trgovsko pogodbo z Zed. državami in Italijo kmalu potem, ko se zbere parlament k zasedanju. Chamberlain je izjavil, da po dogovorih v Monakovem, je treba gledati na svetovni program medsebojne trgovine.

Namiguje se, da bo Anglija dovolila Zed. državam dostop do angleških tržišč v taki meri, kot imata pogodbe Avstralija in Kanada po pogodbi, sklenjeni v Ottavi. Na drugi strani se pa pričakuje od Zed. držav, da bodo znižale colnino na importirano angleško blago, zlasti na tekstilnem blagu, na usnjenih izdelkih in gotovih delih masinerije, ki ne tekmujejo z ameriški izdelki.

Prihodnjih šest mesecev bo videl svet oboroževanje, ki ne bo imelo nobene meje

Washington, D. C. — Oboroževanje svetovnih velesil, kakršno še ni bilo, se obeta v prihodnjih šestih mesecih. Zidale se bodo utrdbе na vseh mejah posameznih evropskih držav, zračna armada se bo podvojila, število vojaštva se bo zvišalo in ravno tako bojnica mornarica.

Kar se tiče evropskih velesil, Anglije, Francije, Nemčije, Italije in Rusije, bodo šle v oboroževanju tako daleč, v kolikor jim bodo dopuščale finance. Zedinjene države pazno motrijo evropski položaj in predsednik Roosevelt je rekel, da Zed. država ne bodo prav nič zaostajale in se bodo oboroževale sorazmerno z drugimi svetovnimi velesilami. Tudi manjše države kot

Japonska, Poljska, Ogrska, Romunija so izjavile, da bodo storile svoj del v tem oziru. Seve, pri tem je treba računati na finančno moč in zmoglost industrije v vsaki državi.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je stalo velesile oboroževanje ogromno vsoto \$4.000.000.000. Danes pa znaša oboroževanje nezasižno vsoto \$17.500.000.000. Tukaj se vidi, kam svet dravi. Svet postaja vedno bolj bled. Nitke, ki so držale skupaj mirovne pogodbe, narejene po svetovni vojni, so se potrgale in zdaj narekuje zopet najmočnejši. Sodi se, da bo 60 svetovnih držav potrošilo v prihodnjem letu do 30 milijonov dolarjev samo za oboroževanje.

Oglejte si te peči!

V Grdinovi prodajalni na 6019 St. Clair Ave. se vrši ta teden demonstracija na novih Grand pečeh, 1939 modela. Izvežbana kuharica vam bo pokazala, kako se poceni kuha na teh pečeh. Vsak je prijazen vabljen, da si ogleda to demonstracijo. Cene Grand pečem so zdaj znižane od \$69.50 na \$49.95.

Važna seja

Redna seja direktorija Društvenega doma v Euclidu se vrši danes zvečer ob sedmih. Vabljeni so direktorji, društveni zastopniki in posamezniki. Seja ima mnogo važnih stvari za razmotrivanje.

Slabo gospodarstvo

Clevelandska mestna administracija pravi, da dela vodni oddelek zadnjih sedem mesecev izgubo. Mestna vlada pravi, da mora vodni oddelek vzdrževati razne projekte kot Nottingham rezervar, kjer mora mesto prišpevati \$700.000. Toliko se je v mestu podražila voda in še ni zadosti!

Pozdravi iz Jolietta

Iz Jolietta pošiljajo lepe pozdrave vsem prijateljem in znancem: Joe Menart, Mrs. Menart, Mrs. J. Menart, Louis Menart, Miss Mary Stusek in Josephine Mustar.

Pa ne, da bi ga vest pekla?

Ko je bil sodnik Frank J. Lausche še poročnik v ameriški armadi, to je bilo pred 19 leti, si je nakoč izposodil lepo suknjo od svojega kapitana, ko je šel na nek pogreb. In zdaj, po dolgih 19 letih, je bivši poročnik pronašel, da ima še vedno tisto lepo suknjo. Pa je šel, kot pravičen človek in suknjo vrnil pravemu lastniku, ki je danes načelnik mestne sodnije, Burt W. Griffin. Vprašanje nastane: ali bo moral sodnik Lausche plačati rent od suknje za 19 let, ali bo moral plačati rent sodnik Griffin.

Minnesotski governer komunist!

Washington, D. C., 18. oktobra. — Vladni preiskovalni odbor je dobil izjavo, da so bili komunisti v Minnesoti zelo aktivni, da bi dosegli kontrolo v Farmarsko-delaški stranki. To izjavo je podal inženir Steve Gader iz St. Paula, ki je natančno orisal, kako so bili komunisti aktivni na zadnji konvenciji govoril omenjene politične organizacije. Gader je dalje izjavil, da je dal governer Elmer Benson povelje, da se ne sme na konvenciji blokirati delovanja komunistov.

Inženir je dalje izjavil, da je javna tajnost, da je governer Benson naklonjen komunistom, ker kmalu po njegovi izvolitvi governerjem, so postali gotovi komunisti zelo vplivni v Farmarsko-delaški stranki. Dalje je Gader izpovedal, da sta bila na konvenciji Farmarsko-delaške stranke dva voditelja komunistov, Nat Ross in Erick Bert, ki sta naročala delegatom, naj izvedejo naročila in nasvete, ki so bili poslani iz Moskve.

Ray T. Miller zagovarja delavce

Washington, D. C. Pred vladnim odsekom se vrši debata, v koliko bi škodovalo na splošno nameravano znižanje mezd železniških delavcev. Ameriške železnice so namreč izjavile, da so prisiljene znižati plače za 15 odstotkov, čemer se zastopniki unijskih železničarjev v svojo silo upirajo. Tozadevna pogajanja se vrše že dlje časa, ki so bila pa brezuspešna. Zda se je zadevo prineslo naravnost pred Rooseveltov odbor.

Zastopniki železnice trdijo, da so železnice na robu propada in da jih more rešiti edino znižanje mezd. S tem bi bilo prizadežanih kakih 900.000 delavcev. Delavski zastopniki pa trdijo, da bi bilo znižanje mezd jako krivično napram delavcem in da bi temu sledile še druge industrije, ki bi začele sekati mezde.

Unijo železniških strojevodij zastopa pri tej debati Clevelandčan Ray T. Miller.

Pozor, kegljačice!

Članice podružnice št. 25 SZZ, ki se zanimajo za kegljanje, pridite danes zvečer ob 7:30 na Norwood kegljišče.

ANGLEŽI OBLEGAJO JERUZALEM

Jeruzalem, 18. okt. — Arabski vstaši so se zabarikadirali za zidovjem starodavnega Jeruzalema in angleške čete, pojačene z 4.000 židovskimi policisti, jih oblegajo. To je prvo obleganje Jeruzalema od 12. stoletja sem. Angleži so zavzeli mesto 1917 brez enega strela. Angleške čete so se nastanile v novem mestu, ki je bilo pozidano po letu 1858. Uporni Arabci so se zbrali v starem mestu okrog Omarjeve mošeje in streljajo skozi odprtine, kjerkoli se pokaže kak angleški vojak. Sicer so angleške čete v posesti novega mesta, vendar so pa v nevarnosti, ker so po vseh okoliških hribih in vzpetinah Arabci, ki lahko vsak čas pridrve v mesto in bi tako prišle angleške čete med dva ognja. Arabci nameravajo za vsako ceno prepoditi Angleže iz Palestine.

Angleški poveljnik v Palestini je razglasil danes po vsej deželi preki sod in postavil vso policijo pod vojaško oblast. Angleži upajo, da bodo jutri pregnali uporne Arabce iz starega Jeruzalema.

VLJUDNO SE VAS VABI!

V petek večer se vrši običajna prireditve v prtiljeju cerkve sv. Vida, pričetek točno ob pol devetih zvečer. Za večjo udeležbo so se prijavile članice priljubljene društva Danica št. 11 SDZ. Da se ne pozabi, se članice tem potom opominja na številan poset. Vsaka naj pripelje seboj tudi svojo boljšo polovico in pa svoje domače kakor tudi prijatelje, da bo udeležba čim polnejša.

Šest katoliških duhovnov aretiranih na Dunaju

Dunaj, 17. okt. — Nazijska vlada je aretirala šest katoliških duhovnikov na Dunaju in enega lajka v škofijskem uradu. Govori se, da je aretacija sledila razdajanju letakov, v katerih je se podrobno poročalo o proticerkvenih demonstracijah pred cerkvijo sv. Štefana. Dunajsko časopisje je namreč popolnoma molčalo nekaj dni o teh izgrelih. Zato se je tiskalo te letake in se jih razdelilo med Dunajčane po mestu. Nič ne ve, kdo je spisal in tiskal te letake, toda nazijska vlada dolži, kakopak, duhovnike tega dejanja in sledile so aretacije.

Iz Salzburga se poroča, da so nazijci tam vpriporili demonstracije pred palačo nadškofa dr. Sigmunda Waitza. Kakih 2.000 razgrajčev se je zbralo pred nadškofovo palačo kričec, naj nadškof takoj odstopi.

Nazijska vlada na Dunaju je prepovedala vse javne procesije in sploh vsaka javna cerkvena opravila. Dunajsko prebivalstvo češke narodnosti je dobilo poziv, da se morajo izseliti v 24 urah iz Dunaja. Vlada zanika, da bi izdala tako povelje, ampak da so morali to storiti nepoklicani ljudje brez avtoritete.

Važen sestanek

Danes zvečer se vrši v cerkveni dvorani Marije Vnebovzete na Holmes Ave. takoj po blagoslovu važen sestanek, katerega naj se udeleže vsi starši, katerih otroci pojo pri pevskem zboru Ilirija Jr. in Hi.

Kitajci so postavili 100.000 mož broječo armado, da zaustavijo prodiranje Japoncev

Hong Kong, 17. okt. — V jarku, 45 milj vzhodno od Cantona se je zakopala 100.000 mož broječa kitajska armada, izvrstno opremljena, da ustavi prodiranje Japoncev proti Cantonu. To je prvi resnejši odpor, na katerega so naletele japonske čete v zadnjih petih dneh, ko so začeli z novo ofenzivo od zaliva Bias. Kitajske čete so preskrbljene dovolj s topovi, howitzi in z lahkiimi topovi za streljanje na aeroplane.

Japoncem se je sicer že posrečilo, da so prerezali železniško zvezo z Cantonom, s čemer

je ostalo v Hong Kongu municije in orožja v vrednosti kakih \$3.000.000, kar je bilo namenjeno za obrambo Cantona. Kitajski brambovci Cantona bodo morali dobiti to municijo po kaki drugi poti, najbrže preko francoske Indo-Kine.

Iz Cantoná pa med tem beži civilno prebivalstvo. Poroča se, da je teh beguncev kake dva milijona, ki ne vedo kam bi se podali. Ceste iz Cantona so ena sama dolga vrsta beguncev, ki nosijo s seboj svoje bomo imetje in ki ne vedo, kje bodo prihodnjo noč prenočevali.

Če bi se svel ravnal po naukih iz "pridige na gori," bi se rešili sporni svetlovni problemi, pravi predsednik Roosevelt

New Orleans, La. — Generalni poštni mojster Zed. držav, Jim Farley, je bral pri otvoritvi 8. Evharističnega kongresa pismo predsednika Roosevelta, v katerem poudarja predsednik Zed. držav, da bi se svetovni problemi srečno rešili, če bi se svel ravnal po besedah, ki jih je govoril Kristus v "Pridigi na gori."

"Mi smo še vedno zvesti veri naših očetov, ki so ustvarili svobodo vere v tej deželi," govori pismo Roosevelta. "Pomniti moramo tudi to, da so naši predniki vselej, kadar so si ustvarili nov dom, vselej gledali na to, da so se v hiši upoštevale tudi verske resnice."

"Večkrat sem že poudarjal," govori nadalje Roosevelt, "in danes rečem tudi temu evharističnemu kongresu, da večjega bla-

goslova ne more dobiti naša dežela, kot če dobi večjo vero. Ne verjamem, da bi bil danes na svetu kak večji problem, pa naj bo družabni, politični ali ekonomski, ki bi dosegel srečnejše razrešenje, kot če se te probleme rešuje po besedah iz "Pridige na gori."

Ko je Mr. Farley prebral Rooseveltovo poslanico 8. evharističnemu kongresu, je dodal še svoje misli in rekel, da je zgodovina naše Cerkve zadosten dokaz, da nobena sila v sedanjem času, kot v preteklosti, ne more uničiti temeljev, ki slone na skali večne Resnice.

"Čas je pokazal," je rekel Mr. Farley, "da so sovražniki vere edino nekaki gledališki igralci, ki se ji vidi in sliši na odru, potem se jih pa pozabi."

Prišel po ženo, došel na pogreb

Chardon, O. — Civilnemu inženirju, Andrew Newmanu, se je po dolgem času posrečilo, da je dobil službo v Washingtonu. Takoj se je odpeljal domov, da vzame s seboj svojo ženo, pa se je žena ravno tisti dan ubila v avtni nezgodi pri Painesville.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Anton Sercel, 873 Alhambra Rd. so se oglasile darežljive vile rojenice in podarile deset funtov težko hčerko. Mati in de- te se dobro počutita doma. Naše čestitke!

Zadušnica

V cerkvi sv. Vida se bo brala v petek ob 6:30 sv. maša za pok. Florijan Čampa. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Prva obletnica

V četrtek ob osmih se bo brala v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Rose Sintič. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Glejte, glejte! Hoover je stopil na pozornico in svari Amerikance pred Rooseveltom

Hartford, Conn. — Bivši ameriški predsednik Herbert Hoover je imel v tem mestu govor, v katerem je pozival ameriške državljan, naj volijo za neodvisne kandidate v kongres. Hoover je obdržal predsednika Roosevelta, da skuša uničiti vsako ameriško svobodo, ko hoče kontrolirati volitve. In prav to, pravi Hoover, bi moralo zbuditi ameriške državljan, da bo volil neodvisne

kandidate, ki niso zavezani ne s to, ne z ono stranko.

"Pod krinko lepih fraz," je govoril Hoover, "smo videli predsednika Roosevelta, ki cilja za vedno večjo in večjo oblastjo nad narodom. Videli smo, kako je hotel izvajati moč na vrhovno sodnijo, videli smo, da je hotel kontrolirati kongres. Vse to je pa najbližja pot k razdejanju svobode in prosperitete."

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
 Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
 Za Evropo, celo leto, \$7.00.
 Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
 U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 European subscription, \$7.00 per year.
 Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 245, Wed., Oct. 19, 1938

BESEDA IZ NARODA**M. P. C.'s vas vabijo!**

Kaj, kdo pa so to? I no, to so naše Marie Prislund kadetije št. 50 SZZ. Saj se jih spominjate, ki so odnesle drugo nagrado za izvrsten nastop 1. septembra v Euclid Beach parku. Sedaj vas pa prav prijazno vabijo na takozvani "fish fry" v petek 21. oktobra zvečer v prizidku SND na St. Clairju.

Saj se spominjate wiener roasta na Pintarjevi farmi, kjer se je vsak prijetno zabaval in vsak je želel, da bi kmalu zopet kaj takega priredile. Ker je pa zdaj za take prireditve že precej hladno, napravimo rajše ribjo pečenko. Naša dekleta bodo skrbela, da bodo ribice in vse, kar zraven spada, prav okusno servirane. Pa tudi "urna Nežika" je obljubila, da pride. Nam bo kaj povedala, kako je krompir v stari domovini kopal. (Meni se dozdeva, da se je bolj zanimala za starokrajske fante.)

Torej le vsi v SND v petek večer. Nobenemu ne bo treba iti domov z srbečimi podplati, ker bo za poskočnice skrbel zopet naš poznani Trinko orkester. Pričakujemo vas v velikem številu.

Mamie Perse

Kazanje slik na Jutrovem

Poletje je minilo in ž njim tudi doba piknikov. Zabave v prosti naravi so za nekaj mesecev pri kraju. Torej smo primorani, da se podamo v naše dvorane narodnih domov, kjer se lahko malo pozabavamo in poveselimo. Zato so tudi naši "Kanački" sklenili, da priredijo en tak zabaven večer na 20. oktobra, to je v četrtek zvečer v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

Najprej bodo "Kanački" zapeli več pesmi in potem bo pa Mr. A. Grdina kazal slike. Potem pa sledi prosta zabava in ples. Vstopnina bo malenkostna, samo 25 centov za odrasle, za otroke pa 10 centov. Vljudno ste vabljeni, da se odzovete v obilnem številu ter s tem pomagate mladini do nadaljnjega učenja. Vabimo vas tudi iz Newburga, tako tudi iz prijazne naselbine Maple Hts, da nas posetite ta večer. Pričitek bo ob sedmih zvečer. Po zdravni na svidenje v četrtek zvečer.

H. Mirtel

Lepa igra v Collinwoodu

Tu so slabi časi, pa vseeno smo se pokorajžile, da priredimo prav veselo igro v treh dejanjih. Vsebinska igra pripoveduje, kako je stari profesor v pokujo reven, ki pa lastuje srečko, ki je zadel cel milijoneček. Potem boste videli, kako denar preneha človeka, kako postane človek prevzetan. In žena, ta šele je visoka in ošabna. Sploh vse osebe, ki so v igri, jih je sama prevzetnost, da se iz reveža norčujejo, ko pa postane bogat, se mu pa dobrikuje, samo da se ga zastonj nažehtajo pri njem. Pa tudi bančnega ravnatelja obirajo na račun reveža. Kako se bo pa ričet skuhal, pridite pogledat 23. oktobra v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd., točno ob sedmih zvečer. To prireditev napravi podružnica št. 41 SZZ z sodelovanjem večbalnega krožka.

Prav vljudno vabimo vse članice naše in drugih podružnic, posebno pa še glavne odbornice k udeležbi. Igralce imamo prav dobre, ki so bili že vsi večkrat na odru. Nobenemu ne bo žal, ki pride pogledat to igro, ker za malo vstopnino bo imel dosti zabave. Za lačne in žejne bodo preskrbele

žene in dekleta, za plesalce pa orkester društva sv. Jožefa. Med dejanji bodo dekleta zapela par lepih pesmi, da se ne bo kdo dolgočasil. Vstopnina bo samo 35c, samo za ples pa 25c.

Vabimo tudi ostalo cenjeno občinstvo k udeležbi. Ob priliki smo tudi me pripravljene vrniti poset. Pozdravljeni vsi ljubitelji domačih iger.

Mary Lusin, predsednica

20. oktobra 1938

V četrtek dne 20. oktobra priredi Mladinski pevski zbor "Kanački" prijetno zabavo v Slovenski delavski dvorani na Prince Avenue, pričetek bo ob 7:30 uri zvečer.

"Kanački" otvorijo program s petjem "Gor čez jezero," "Stari dede," "V hribih se dela dan," "Snežinke," "Cvetke in žarki" in "Slovo od lastovke." Nakar bo Mr. Grdina kazal filmske slike od zadnjega in prejšnjih skupnih koncertov, nekaj koncertov posameznih zborov, komedije in razne druge zanimive slike. Igrane bodo tudi plosče, katere so bile vzete na glavni vaji pred zadnjim skupnim koncertom, tako imamo skoro cel program koncerta na ploščah in boste imeli priliko slišati potom plošč skupni koncert. Po končanem kazanju slik se pa vrši prosta zabava in ples. Za ples bodo svirali Newburgh Six Stars, katerih član je tudi "Kanaček" Noyak in vam bodo gotovo ugajali.

Kanački se vedno radi udeležujejo prireditve drugih zborov in odzvali so se skoro vsem povabilom, toraj upamo, da se prijatelj Kanarčkov udeležijo v lepem številu, ker to je njih zadnja prireditev za letošnje leto. Za malo vstopnino 25c boste slišali petje Kanarčkov, videli številne zanimive filme, slišali petje skupnih zborov potom plošč in potem lahko plesali, ker bo svirala godba šestih fantov. Gotovo bo posebno zanimalo stare in pevce in pevke drugih zborov, da vidijo slike in slišijo plosče zadnjega koncerta.

Torej v četrtek dne 20. oktobra bomo videli zbrane prijatelje Kanarčkov, med katerimi upam, da bo Jutrovska naselbina so ponosni na Kanarčke, ki jih med mladinskimi zbori častno zastopajo, in gotovo nas obiščejo tudi od Čričkov in Kraljičkov, ker se Kanarčki tudi njih kointertov radi udeležujejo.

Na veselo svidenje!

Ančka Traven.

Materam naših Čričkov

Cleveland (Newburg), O. — Kdaj je mati srečna, kdo jo čsrečuje, če ne njeni otroci, saj se je zanje vsa žrtvovala, po njih sreči hrepeni. Če so otroci srečni, je srečna tudi mati in vsa hiša. Zato, matere, od vas je sedaj odvisna vsa naša šola. Ve ste, ki lahko zidate ali podirate. V vaših rokah so ti mladinski zbori. Če boste hotele ve, bomo se živeli in to še dolgo in ti vaši mali vam bodo v pravi in resnični ponos.

Precejšnje število vas je mater od naših Čričkov in ve lahko dosti pomagate tem vašim malim, da nagovorite vaše sosede in še druge, s katerimi pridete v dotiko. Videli bodo, da vam je pri arcu govorica vaših nikdar pozabljenih roditeljev. Zato vas v imenu zbora naših Čričkov prosim, hitite nam na pomoč, da bomo napolnili dvorano, da bodo imeli ti naši mladi več korajže in večje spoznanje do svojega naroda. Ni več daleč dan koncerta, zato obrnimo vso pozornost na te naše mlade pevce in pevke, da bomo lahko enkrat rekli: brez skrbi lahko pošljem tega v svet, ki obvlada vsaj dva jezika perfektno.

Torej ne pozabite na Marti-

novo nedeljo, da je to dan naših Čričkov in njih staršev ter vseh ljubiteljev slovenske pesmi in govornice.

France iz doline.

Jekleni zidovi, ki naj varujejo Evropo

Neki angleški dnevni časopis je objavil zanimiv članek o takih imenovanih Maginotovi črti, ki kot silen trdnjavski ščit oklepa vso vzhodno francosko mejo ob Nemčiji. Za članek je dala povod velika napetost zadnjega časa v Evropi, ko je vse pričakovalo, kdaj bo zaradi Nemcev izbruhnil znova svetovni vojni požar. S tem članekom so hoteli prinesiti vsaj nekaj pomirjevalnega duha vsem tistim, ki bi bili v primeru nove vojne gotovo prvi napadeni, in bi se takorekč v trenutku znašli na bojišču. Vsak, kdor bi ga bral, naj bi bil svetlo prepričan, da ne obstoji nobena nevarnost pred nemškim napadom niti na vzhodu niti na zahodu, kajti obrambni ščit Maginotove črte tvori pas, preko katerega ne bi mogel priti živ niti en vojak. Takole je opisana ta slovita Maginotova črta:

Jekleni zid tvori velikanski lok, potegnjen čez sredo Evrope.

Od Dunkerque-a ob belgijsko-francoski meji pa do Švice zdolž francoske meje se vije ta pas. Pa ne samo na zahodu. Tudi ob vzhodni nemški meji oklepa takšna jeklena črta Rusijo od severa do Črnega morja. To je zid miru, ki naj bi preprečeval vsake osvajajske težnje, zid, ki brani, da bi preko njega vdrla tuja vojska na svoje osvajaevni pohod. Ta zid je neviden. Toda kljub tej svoji nevidnosti je spremenil velike evropske pokrajine v prave otoke. O tem obrambnem oklepu ne ve nihče drugi nesar kot le oni, ki so bili zaposleni pri njegovi graditvi. Vojaki strokovnjaki pravijo, da je tako imenovana Maginotova črta najboljše zamišljena od vseh drugih obrambnih utrd. ki jih grade z mrzlično naglono danes že skoraj ob sleherni meji. Zdi se, kakor da je to zamisel pisatelja fantastičnih romanov iz daljne bodočnosti. Toda to ni nikak privid, pač pa že prava resničnost.

Vsa Maginotova črta se razteza od Dunkerque-a do švicarske meje v daljavo 900 km. Teče preko visokih gor in se zgublja ob Zenevskem jezeru. Človek komaj zapazi ta jekleni oklep, čeprav stoji na njem. Ves je pod zemljo, le male kopice, posejane na sto metrov, redko druga od druge, čepa nad pokrajino. Iz njih pa strle strahotne cevi močnih topov, pripravljene vsak trenutek, da začno bruhati ogenj na sovražnike. Ti topovi so tako razvrščeni, in njihove cevi tako usmerjene, da ni nikjer mesta, preko katerega bi se mogel prebiti sovražnik čez to črto. Niti en vojak ne bi ostal živ. V primeru vojne bi te topove polnili stroji, električna sila bi igrala vlogo strelca. Treba bi bilo le pritisniti na gumb in že bi številna topovska grla zgrmela smrtonosno pesem. Steklene oči daljnogledov bi kukale nad zemeljsko površje.

V mirni dobi šteje posadka, ki je skrita v teh podzemskih utrdah, 100,000 mož. Na daljavi 900 km je 14,000 glavnih topovskih gnezd. Ljudje, ki nadzorujejo delo topov, so skriti globoko pod zemljo ter popolnoma varni. Do njih ne morejo prodreti krogle, granate bombe ali strupeni plini. Tudi če bi tri najtežje granate, kar jih je do danes izmislila moderna vojna tehnika, padle na isto mesto in v istem trenutku, ne bi mogle prebiti meter debelega in z jeklom obdane betonskega zidu. Tudi plin ne bi mogel do posadke.

Zračni pritisk je v teh podzemskih trdnjavah precej večji kot na površini. To enostavno sredstvo preprečuje, da bi plin prišel v podzemsko rove. Zato vojakom ni treba plinskih mask. Nobena, še tako močna eksplozija, ne more poškodovati telefonskih zvez in električnih kablov, preko katerih elektrika prenaša poročila in signale. Vsaka žica je zavarovana s pet metrov debelim zidom. In za vsak primer je napeljana še rezervna žica. Nobena nevarnost ni, da bi kroglja udarila skozi odprtino za topovsko cev in da bi ubila vojaka za topom. Takšne možnosti ni, ker tudi resničnih odprtin za topovske cevi ni. Topovi se obračajo po posebnem sistemu armiranih plošč, vojaški pa ne polnijo topov sami, pač pa jih polnijo posebni stroji. Človek jih samo nadzoruje.

S topovi upravljajo le artilerijski častniki, ki so daleč od topov proč, na drugem koncu utrdbe ter hermetično zaprti. Pokrajino pred seboj gledajo s daljnogledi, ki prikazujejo cele panorame. Kadar častnik precepi, katero mesto je treba obsuti z granatami, pritisne na gumb ter opozori vse druge podrejene častnike na nevarno mesto. In že opravi toča granat temeljito svoj posel.

Da ne bi topovski dim kvaril vzdušja, je nad vse dobro preskrbljeno za zračenje. Topovske cevi se tudi avtomatično hlade.

Topovi morejo streljati v vseh smereh. Povrhu pa jih branijo še težke strojnice, ki so tako postavljene, da se niti enemu vojaku ni mogoče približati utrjeni črti.

Pa so kljub temu pri graditvi računali tudi na ta primer. Če bi sovražnik zavzel en sam del utrdbe ali eno topovsko gnezdo, je vse preskrbljeno tudi za to, da se ta del takoj izključi iz celotne utrdbe prav tako kakor na primer izolirajo oni del ladje, skozi katerega je začela vanjo vdirati voda. Če bi se to zgodilo, bi vojak v kakih 30 km oddaljenem zaledju pritisnil na gumb in pognal v tem trenutku zavzeti del utrdbe v zrak z vso posadko vred.

Do 30 metrov globoko pod topovskimi gnezdi so skriti vojaški, ki upravljajo s topovi. Tu imajo svoje postelje, kuhinjo, radio, telefon in dva rezervna topova, ki jih posebni stroji spet lahko v primeru potrebe postavijo na njihovo mesto vrh obrambne črte.

Vsako topovsko gnezdo nadzorujejo trije možje na svoje postojanki tri dni. Imeli pa bodo hrane za vsak primer tudi za dalj časa. V podzemski utrdbi Maginotove črte so posebni hodniki, po katerih bodo mogli vojaški z ene na drugo stran utrdbe, kjer bodo bolj nujno potrebni. Nihče tega premeščanja čet ne bo od zunaj mogel opaziti.

V vojni dostikrat prinese temu ali onemu uspeh iznenadenje. Toda, ali je takšno presenečenje na Maginotovi črti sploh mogoče? Vojaški strokovnjaki, ki so si zamislili ta nepremagljiv obramb. zid, pravijo, da ni. Nevidne oči branijo to črto več kilometrov daleč. Ponoči gosta mreža infra-rdečih žarkov prepleta vso okolično utrdbe. Če bi se kdo približal s katerekoli strani, bi moral zadeti v to nevidno mrežo. V tem trenutku pa bi že zapeli opozorilni zvonci po vseh topovskih kopicah. Daljnogledi periskopi preže na nešteti mestih, kje se bo pojavil sovražnik. Alarmni zvonci spravijo v trenutku posadko v pripravnost. Niti ptič ne bi mogel preleteti te obsejne utrdbe, da ga ne bi opazili in da ne bi že zvonili zvonci.

Pod zemljo je cel labirint. Za artilerijo so cele trdnjave, 30 do 50 m za njo, spojene s predori do prvih postojank.

Povprečna širina Maginotove črte znaša okoli 50 km. To torej ni nikak ozek pas, ki bi ga sovražnik mogel kar tako zavzeti. Moč tega "zidu miru" je v njegovi širini. Posamezni deli zidu so tako pazljivo skriti v zemlji, da se niti sanjati ne more, odkod bo začel nena doma streljati nanj kak top. Ob notranjem robu pasu so nazadnje še ogromne trdnjave. To so kompletne podzemskie vojašnice. Do njih vodijo po več kilometrov dolgi podzemski hodniki. Približno predstavo o širini teh hodnikov človek dobi, če pomisli, da so po njih speljane dvotinne proge, po katerih električne lokomotive vozijo municijo in druge vojaške potrebščine.

Vsak del trdnjave je preskrbljen s toplo in mrzlo tekočo vodo. Zračenje je skrajno izpopolnjeno. V posebnih prostorih so ogromne zaloge hrane. Če bi bila takšna trdnjava kdaj odrezana od ostalega sveta, bi mogla še kljub temu zdržati mesece in mesece, ker bi imela dovolj streliva, za vojake pa dovolj hrane. Ta hrana pa je namenjena tudi za civilno prebivalstvo, ki bi se v primeru vojne zateklo v podčrte. Vzdržlo vse te črte je vse zemske trdnjave Maginotove polno prostorov, v katerih bi moglo najti zavetišče po 10,000 civilistov. Tudi ta zavetišča so popolnoma varna, ker do njih ne more prodreti niti najtežja granata ali bomba.

V primeru napada bi na mah ugasnile vse luči, le v topovskih gnezdih bi svetile male električne svetilke. Istočasno pa bi že začeli voziti posebni podzemski vlaki, vedno novo strelivo. Napad bi bil brez dvoma v najkrajšem času zaduš.

Takšna je v glavnih obrisih francoska Maginotova črta. Prav takšna pa je zgrajena tudi na nemški strni te meje, nič drugačna tudi vzdolž sovjetske in češkoslovaške meje. To je torej jekleni zid, ki varuje evropski mir. O njem je neki sloviti sodobni strateg dejal nekako takole:

"Če ne more nobena vojska prekorčiti meje druge države, je tudi vsako osvojevanje nemogoče, ker ni mogoče zavzeti tujega ozemlja. — Bomba letala res lahko bombardirajo sovražna mesta in jih pustošijo. Španija in Kitajska pa sta pokazali, da pustošenje brez zavzetja ozemlja še ne pomeni osvajanja. V bodočnosti bo torej vsako osvajanje nemogoče. In generali bodo morali dobro premisliti, preden bodo poslali cele armade nad ta obrambni zid, da se razbijejo ob njem."

—Regulacija Reke. Zabiče, sept. 1938. — Že dolgo časa so napovedovali, da bodo regulirali reko Reko. Zadnje čase je opaziti tudi razne funkcije, ki merijo teren in rečno strugo in tako sedaj upamo, da bodo res pričeli z delom na regulaciji struge. Sama struga je baje predvidena na 40 m širine, druge podrobnosti pa še niso znane.

Francoski ministerski predsednik Deladier, eden izmed četvorice, ki je dala česko Nemcem.

Nova evropska prestolnica

Brez dvoma je Adolf Hitler danes najmočnejši vladar sveta, in pri tem tudi absolutni gospodar. Cele države zginjajo v njegovem žepu, ne da bi se prelivala kri. Zginilo je Posarje, Porenje, šla je polovica Češke, in kakšni so bodoči načrti Hitlerja, nihče ne ve. Gotovo pa je, da Hitler ni še gotov ter ne bo pre miroval, dokler ne bo Nemčija še enkrat tako močna kot je bila pred svetovno vojno. V plačilo za to, ker je povzročila svetovno vojno, dobiva danes nagrade od evropskih velesil, ki so zadnje čase molče privolile, da Hitler priključi nadaljnjih 12,000,000 oseb svojemu imperiju.

Rim, London, Paris, Moskva, vse to danes ne šteje nič v Evropi. Kadar si Hitler kaj požel, pokliče zastopnike velesil v novo evropsko prestolnico, v mesto Monakovo na Bavarskem, kjer predstavnikom raznih velesil razloži svoje zahteve in reče: podpišite, ali pa!

Dosedaj so zastopniki velesil v vsem ugodili Hitlerju. Mogoče je v resnici nekoliko prepozno Hitlerja prijeti za ušesa, kajti evropske velesile so odlašale predolgo. Čas ustaviti Hitlerja je bil tedaj, ko je zavzel Porenje. Tedaj je bil slab in en sam odločen naskok bi ga vrgel za desetletja nazaj. Demokratske države v Evropi so pozabile, da diktator ni nikdar sit, in kadar ima preveč, želi še več.

Te dni se je vršilo ponovno zborovanje raznih državnikov v novi prestolnici Evrope, katero je Hitler ustvaril, v Monakovem. Gre se za nadaljno razkosanje Češke. Zopet so se vršila v Monakovem zgodovinska posvetovanja. Iz Prage je prišel po povelj od Hitlerja Frantisek Cvalkovski, ki je češki minister za zunanje zadeve, iz Budimpešte je prišel klečat pred Hitlerja Kolomad Darranyi, bivši ogrski ministerski predsednik, in kar je posebno značilno, Andras Mešec, ki je načelnik madžarskih fašistov, ki so postavili svoje moči Hitlerju na razpolago.

In v Monakovem so zbrani Hitler, von Ribbentrop, ki je nemški zunanji minister in Goering, nemški minister propagande. Gre se glede nove ureditve mej med Češko in Ogrsko in Hitler bo šel najbrž še naprej in naredil podlago za bobočnost glede mej Jugoslavije in Romunske. Toliko je gotovo, da diplomatični krogi evropskih velesil tudi sedaj ne bodo nasprotovali načrtom Hitlerja.

Prvi se je te dni poklonil Hitlerju Cvalkovski, novi češki minister za zunanje zadeve. Izjavil je, da je češkoslovaška republika zavzela "lojalno stališče" napram Nemčiji. In kaj hoče sirota češkoslovaška kaj drugega narediti! Vse to pomeni, da bo v bodoče češkoslovaški politični sistem popolnoma odvisen od nemške vlade, ako ne postane celo njen del.

Madžari so nastopili s svojimi zahtevami napram Čehom in videti je, da bodo dobili popolno podporo od Hitlerja. Pogajanja med češkoslovaško in Ogrsko so trajala dva tedna, toda so se končno razbila: Ogrska je mobilizirala. Na katero stran se bo sedaj obrnil Hitler? K Slovanom ali Mongolom? Čudno vprašanje! Nikdar v zgodovini ni German še naredil enega koraka v korist Slovana ali za Slovana sloh.

Ko so se obravnavanja med Madžari in Čehi razbila, je Hitler povabil prizadete stranke v Monakovo. To je podobno onim zgodovinskim činom turških sultanov, ki so pošiljali svojim nepriljubljenim verzirjem in pašam svilene vrvice, kar je pomenilo, da se morajo nemudoma obesiti ali pa jim bo odsekana glava.

V takem položaju je danes češkoslovaška.

Hitler je izjavil, da kakor hitro bo meja češkoslovaške republike napram Nemčiji in Ogrski uravnana, bo garantiral meje češkoslovaške republike! Meje so že garantirane, kajti že danes lahko trdimo, da je vsa češkoslovaška republika v Hitlerjevem košu, da sploh nobena garancija ni več potrebna.

Odpovedal se je remunski vojni minister. Nasprotoval je Hitlerju. V Bukareštu snujejo novo vlado, ki bo prijazna Nemčiji. Tako pada — list za listom. Sedaj vidimo kam so demokracijo privedle razne komunistične organizacije, ki so pridigale: mir in proti-fašizem. V resnici imamo več miru, več ropanja in več fašizma.

Kaj pravite!

Ongav farmar je šel na okrajni urad, da dobi licenco za ayto. Uradnik mu reče: "Predno vam morem dati novo licenco, moram videti vašo staro. Ali jo imate s seboj?" "Ne, je nimam, ampak bo kmalu tukaj." Čez par ur je prišel farmar v spremstvu svoje žene in rekel uradniku: "Evo je moje stare, pa si jo naglejte!"

Da diktatorstvo ni zdravo, kaže slučaj, ko je neka ženica naravnost in brez ovinkov ukazala možu, naj po večerji pospravi "črepinje". Mož je res odložil časopis, v katerega se je bil lepo udobno pogledil, zmetel vse krožnike, šalce in sklade v vrečo in vrgel vse skupaj v smeti. Od tistega časa je ženica sama pospravljala "črepinje" po večerji.

"Kaj boš ti, ki še očeta nimáš," je zebrusil Jožek Tonček. "Kaj, jaz? Več, kot ti!" se mu odreže Tonček naglo.

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Kvečjemu danes pa jutri. Izprva sem mislil, da bi tiste ljudi izpustil, nekaj dni smrti ne groze in gladi bi bilo dovolj kazni za nje, ker nam prav za prav niso nič storili, nam niso mogli. Toda izsledili smo grozen zločin, ki si je za njega oglaš zasluzil smrt."

Pripovedoval sem jima o barjaktarju Stojkoti, o sinu in služabniku, ki ju je Šarka umoril in izropal.

Kamenjarja sta kar strmela.

"Tak zločin zasluži seveda smrt! Kdor bi take ljudi pustil živeti, bi bil sokriv ropov in umorov, ki bi jih še zagrešili. Ampak — ali jih naj midva ubijeva?"

"Ne. Šel bom v Rugovo, prijatelj Zuteja in osvobodil Stojkoto ter ga poslal v gore k oglarju. Škipetar Stojko bo že poskrbel, da oglar in njegovi pomagači nikdar ne bodo več napadali mirnih ljudi in jih morili."

"In danes ali jutri, misliš, da pride?"

"Upam. Ž žutim bom naglo opravil."

"In kako boš našel Stojkoto?"

"Vhod v karaul mi je popisal eden Žutovih ljudi, ki so ga klicali za alima — učenjaka —. Našel bom Stojkoto in še nekoga drugega, ki že tudi tiči v karaulu."

"In tisti Karanirwan, praviš, da je Žuti?"

"Da."

Majal je z glavo.

"Nevarno je, kar počenjaš! Karanirwan je povsod priljubljen, spoštovan in ugleden človek, velik dobrotnik siromakov. Povsod ima prijatelje. Nihče ti ne bo verjel, da je on Žuti! Posvarili ga bodo, če bodo opazili, da ga nameravaš prijeti."

"Se sam ti moram odkrito povedati, da ti le težko verjamem. Toda resen, pošten človek si videti, naš prijatelj in tolmač iz Bara te je priporočil, — storila bova, kar želiš."

Ampak nihče ne sme zvedeti, kam pojdeva. Zato bova koj odinila, dokler nas še niso opazili vaščani. In tudi tebi svetujem, da nemudoma odpotuješ!"

"Imata konje?"

"Ne. Če nekaj konje potrebujeva, jih dobiva na posodo. Zakaj vprašaš? Naj jezdiva v gore?"

"Da! Mudi se, tolmač vaju težko pričakuje. Sam je."

"Saj poznata pot k oglarju?"

"Zelo dobro."

"Dal vama bom konja. Lahko ju odhrzita."

Začudil se je.

"Podariti nama misliš konja —?"

"Brez vsake škode. Saj smo ju tudi mi zastoj dobili."

Pripovedoval sem jima, da smo našli pri oglarju kar celo čredo konj pa da smo mu vse odpeljali.

Ko smo govorili o konjih, sem ju vprašal, ali poznata brata Aladžija.

"Poznava ju!" je odgovoril kamenar. "Kdo bi ne poznal tistih razvpitih obcestnih roparjev? Že nekajkrat sta se klatila tod. Ljudje se ju bojijo, da v vas si le ne upata."

Zdi se mi, da sta se spet priklatila k nam in topot v večji družbi."

"Si ju videl?"

"Včeraj."

"Bi mi povedal, kako je bilo?"

"Zakaj bi ti naj zamolčal? Naš kamenolom leži v gozdu ob cesti v Rugovo. Pol ure za vasjo se soteska razširi v kotlino, poraščeno z goščavo. Tam se odcepi steza, ki drži v gozd h kamenolomu. Dnevno hodim tisto pot na delo."

Ko sem se sinoči vračal z

delu, sem čul v gozdu ob cesti govorjenje. Stopil sem bližje in zagledal neznane ljudi, kakih osem jih je bilo, nisem utegnil šteti. Mračilo se je že sicer, pa opazil sem le, da sta med konji tudi dva šarca. In ker vemo, da jezditu Aladžija šarca, — saj sta po šarcih dobila ime —, sem zasodil, da sta tudi Aladžija med tistimi neznanci."

"So te videli?"

"Ne. Koj sem se umaknil na stezo nazaj in odšel domov. In tam, kjer pride cesta iz gozda, že blizu vasi, tam je sedel v travi človek in poleg njega se je pasel konj. Mož je gledal proti vasi, bila je podobna, da nekoga pričakuje."

"Si govoril z njim?"

"Ne! Mi na misel ne bo prišlo, da bi se vtikal v zadeve teh ljudi."

Povej, gospod, ali poznaš Aladžija?"

"Prav dobro! Že nekajkrat sem se srečal z njima. Prvič sem ju videl v soteski med Strumico in Radovičem, prav pošteno smo se tistikrat spetili. In od tistih dob me menda nista več pozabila, vsa divja sta na mene. Pred temi dnevi sta čakala na mene na Šejtanovi pečini blizu oglarjevega doma. Pri kraju je bilo z njima, a sem prizanesel. Zvezal sem ju, jima pobral orožje in ju pustil živeti."

Oglar ju je rešil, ko tepena pobalina sta bežala k Žutemu, svojemu poglavarju, in me za tožila. Opremil ju je spet, jima dal za pomoč, kakor čujem, kar šest ljudi, in jih poslal nam naproti. Prepričan sem, da na nas čakajo ob cesti v Rugovo."

Kamenar me je začuden gledal.

"In to mi poveš tako ravno dušno —?"

"Saj se ju ne bojim."

"Topot jima boš težko ušel!"

"Zakaj?"

"V Rugovo si namenjen, kaj ne?"

"Da."

"V Rugovo pa ni druge poti ko po soteski, kjer te čakajo."

"Ali se ne da jezditu na desni ob Drinu?"

"Žal ne. Na desni strani ceste ležijo sicer za vasjo polja in travniki, potem pa je svet močvirnat. In onstran kotline gre cesta med nedostopnim skalovjem skoraj uro daleč vse do Rugove. Tu pa tam boš sicer našel stransko sotesko, pa že po nekaj minutah je je konec in vrni se moraš. Pravim, da ni druge poti ko po kotlini, tisto pa sta zasedla Aladžija s svojimi ljudmi."

"Nič ne! Na levi strani ceste je torej kotlina poraščena z grmovjem, praviš? Kak pa je svet na desni?"

"Močvirnat kakor sem dejal. Nikar se ne podaj v močvirje, izgubljen bi bil!"

"Res zelo pripravno mesto za zasedo sta si Aladžija izbrala! Nevarna bo pot —. Pa skozil le moramo!"

"Morebiti se vam posreči, da pridite skozi. V skok morate jezditu. Ampak kamenja in krogel bo kar deževalo."

Dovolj sem zvedel.

Šel sem za kočjo, Dulaka sta dobila vsak svojega konja, dal sem jima še izdaten bagiš, ki sta bila z njim lahko zadovoljna, in poslovili smo se.

V skok smo jezditu skozi vas, za vasjo med njivami pa obstala.

Povedal sem tovarišem, kaj sem zvedel od kamenarjev, zamenjal vranca za Halefovega konja in jim naročil, naj počakajo nekaj minut ter počasi pridejo za menoj.

V skoku sem odhitel.

(Dalje prihodnjič)

JOŽM GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

To, da je prišel v glavno mesto Bosne predstavnik Avstrije baš na Vidov dan, je podžgalo bosanske Srbe, dijakke, ki so se že prej pripravljali na krvavi čin, da se maščujejo za razne krivice storjene Srbom. Srbi sami so se bali, da bi se prestolonasledniku kaj ne pripetilo v Bosni in srbski poslanik na Dunaju je opozoril avstrijskega finančnega ministra Bilinskega na nevarnost, ki preti prestolonasledniku. Toda na Dunaju so vse oholo prezrli, a gotovi vladni krogi sami baje niso bili nič kaj prijazni prestolonasledniku. Tako je on šel kljub svarili poslanika. Nekako uro po prihodu v Sarajevo so že počili strelji. Franc Ferdinand se je mrtev zgrudil in z njim njegova soproga. Novodobni Miloš Obilić, Gavril Princip, je obnovil tragedijo Kosovega polja.

Avstrija, ki je že dolgo sovražno gledala na mlado Srbijo, je imela sedaj dovolj vzroka za "kazensko ekspedicijo," katero je hotela izvršiti. Sledil je ultimatum in nato napoved vojne, ki je bila za Srbijo največja tragedija izza kosovske bitke. Kako težki so bili za Srbijo tisti dnevi koncem julija 1914, bomo razumeli, če pomislimo na težke dneve, ki so se baš nekaj dni nazaj odigrali v Evropi, ko je Nemčija pritiskala ob malo čehoslovaško državo, ter ji nastavila nož na vrat in se je morala na tak pritisk udati. Tudi Srbija je bila tedaj prav na taki poti, a v nekaterih ozirih pa še dosti na slabšem kot čehoslovaška republika. Izmučena od Balkanske vojne, od katere je še krvavela, brez zadostnega orožja in municije, ter obubožana je zrla v temne dneve, ko je mogočna Avstro-ogrška terjala zadošččenja na račun suverenosti srbske države, ko si je to suverenost priborila z veli-

kim naporom.

Pred državnikom Srbije je tedaj bilo velevažno vprašanje: ali naj se popolnoma uklonejo avstrijskim zahtevam, ter tako postane Srbija avstrijski vazal, ali pa posežejo po orožju, ter se bore na življenje in smrt. Eno ali drugo. Srbija privoli v vsa ponižanja, le živega mesa si ne pusti rezati s telesa; suverenosti ne da. Sreča za Srbijo je bila, da so imeli v teh kritičnih časih prvovrstne državniške junake, domoljube in diplomate, ki so zastavili vse sile za neodvisnost Srbije. To so bili: kralj Peter I., regent Aleksander, ministerski predsednik Pašić, generali Stipanović, Mišić, Pušnik, ki so bili kos svoji težki nalogi.

Svetla stran teh črnih dni je bila slovanska Rusija, ki je zvesto stala poleg Srbije. Car Nikolaj II. je dal besedo, da Rusija ne bo zapustila Srbije na cedilu in to je vladar Rusije tudi prav moško držal. Ko je Avstrija napovedala Srbiji vojno, je posegla po orožju Rusija. Pričela se je svetovna vojna.

Boj Srbije za Avstro-ogrsko je bil kakor boj pastirčka Davida z Golijatom. Junaško so se postavili v boj in v prvi bitki porazili Avstrijce in jih vrgli nazaj. Toda Avstro-ogrsko je bila silna. Da opere sramoto poraza se pripravi na nov močnejši napad, z še večjo silo. Srbi, videč da ne bodo kos kljub svoji hrabrosti, so skoro obupavali, zlasti še ker niso imeli municije. Kralj Peter vidi veliko nevarnost, stopi v strelsko jarko, ter pravi vojakom: "Deca moja. Jaz odvežujem od prisege vsa kogar, ki hoče domov — Bog mu odpusti! Pojdite domov! Dam vam častno besedo, da se nikomur zaradi tega ne bo skrivil las. A jaz vaš stari kralj, ostam s svojima sinovima tu, da

umrjem." Tako je ravnal vladar Srbije ter odvezal vojake od prisege dane njemu, ko je videl položaj svoje izmučene vojske. Nihče ni šel domov, četudi bi lahko šel, saj ga je oprostil kralj. V tem je dospelo strelivo, kralj je vzel iz rok mrtvega vojaka puško, poprosil za naboje, stopil med vojake in streljal, ter tako z drugimi vojaki branil domovino. Vojake je vse to tako ohrabilo, da so udarili po Avstrijskih s tako silo, da so jih deloma ujeli, deloma pobili. V tej bitki so Srbi zajeli 42.000 ujetnikov, ogromne zaloge municije, 142 topov, 60.000 pušk, 4.000 konj in še mnogo drugega plena. In v nekaj dneh ni bilo nobenega Avstrijskega srbskih tleh. Tak je bil odpor Srbov, ker so imeli res hrabrega, domoljubnega voditelja v najbolj kritičnem času.

Hrabrost srbske vojske je bila res na prvem mestu in se je v resnici za čuditi takemu junaku, ki mu ga ni izlepa para. Še ko so se pred armadami treh držav: Avstrije, Nemčije in Bolgarije umaknili na Krk, niso izgubili poguma ter so z isto hrabrostjo udarili nazaj, ter zavzeli kar je bilo njihovega. Kosovo je bilo res v polni meri maščevano.

S spoštovanjem sem hodil po Kalimegdanu ter gledal kraje, kjer so Srbi bojevali boj z naravnost spartanskim junaštvom, gledal topove, ki so bili v akciji, ko se je bil neenaki boj med Avstrijci in Srbi. Čast srbskemu orožju, čast junakom in njih poveljnikom, katerim ni bila nobena žrtev prevelika, da bi jo ne doprinešili za domovino. Upravičeno je lahko nanje ponesen sleherni Srb in tudi Hrvat kot Slovenec naj bi jih spoštoval junake, ki so se junaki. Ne pretirano zabavljanje ali pa celo blatenje. Kdor pretirano zabavlja ali celo sramoti Srba, ta s tem jasno dokazuje, da nima o Srbih in pa njih junaštvu ter zgodovini nobenega pojma. Danes ko gledamo, kaj se je

zgodilo s čehoslovaško republiko, moremo šele prav ceniti in pojmiti, kako veliko in nevarno igro so igrali Srbi, pa kako odlični boj so bojevali. Zavedali so se, da brez boja ni zmage in brez zmage pa ni plačila. Zal, da čehoslovaška republika ni imela v usodni uri takih glav kot jih je imela Srbija. Zato tem bolj čast srbskemu vojaku in njihovim voditeljem.

Nekateri se kaj radi spotikajo na Srbe radi kulture, ter pri tem kažejo na Nemce in zapadne narode sploh, češ, da so Balkanci zaostali. Dobro! Ali pa veš, da Nemci in drugi zapadni narodi so se lahko izobraževali in zraven lepo pirovali, dočim je moral Balkanec, zlasti Srb, stati na straži in se braniti pred Turki, da je tako v vednih bojih in trpljenju ohranil svojo vero in narodnost, ter ni bilo za kulturo ni sredstev ni časa. Sicer pa kdo naj pričakuje od vojaka na bojišču kulture profesorja na vseučilišču? Pamet, pamet! Dajte Srbu časa in pa lepo besedo. Srbi so takorekoč šele prišli iz boja ker niso imeli časa kot Nemci. Res, da imajo razne napake in hibe, pa kateri narod jih nima? Eni več drugi manj, in tudi Slovenci in Hrvatje nismo brez njih. Sporazum, spoznanje pa več bratovske prizanesljivosti med sabo, pa bo šlo. In tega je nam nujno treba, če hočemo, da ne pridemo pod Hitlerja ali Mussolinija. Bojazen, da nas Jugoslovane pozabljeta ta dva, je prazna, če bodo Jugoslovani složni. Srbija sama je ugnala Avstro-ogrsko, pa ne bi združeni Jugoslovani mogli kljubovati Mussoliniju ali magari Hitlerju? Če se bodo pa delili vsak v svojo republiko, pa ne bodo daleč prišli. Da imajo vsak svoje pravice in da ne zatirajo drug drugega je nujno potrebno, da se pa cepijo, je pa pogubno za vse tri. Od čehoslovaške bi se Jugoslovani sedaj lahko marsikaj naučili.

Na Kalimegdanu sem potem stopil v vojni muzej, da si tam ogledam razne znamenitosti iz vojne. Tam v tem muzeju se nahaja tudi poseben oddelek, kjer imajo shranjene razne predmete pokojnega kralja Aleksandra I. Karadjordjeviča. Tako imajo tam tisto parno oblečen kralj, ko je dne 9. oktobra 1934 stopil iz jugoslovanske bojne ladje "Dubrovnik" na francoska tla v Marsellu, kjer ga je nekaj minut potem zadela morilčeva krogla. V tej uniformi je viteški kralj Aleksander tudi umrl. Uniforma je še povsem v takem stanju kot je bila, ko so jo slekli z telesa mrtvega kralja, ter so ga potem oblekli v drugo uniformo, katero je kralj nosil ko se je nahajal na vojni. Tako mi je pravila gospa Rozi Dejanović, ki

se je nahajala ondi ter mi razkazovala razne stvari, ki so bile last kralja Aleksandra.

(Dalje prihodnjič)

IZ PRIMORJA

—Slaba letina. Il. Bistrica, sept., 1938. — Letošnje čudne vremenske prilike, ki so skozi vse leto nagajale našemu kmetu, so večinoma vzrok slabemu letošnjemu pridelku. Po nekod tvori izjemo je pšenica, katere so skoro povsod veliko več pridelali kot lani, pa tudi nekatera druga žita se niso slabo obnesla. Vendar so zadnje vremenske nepravilnosti, to je večer dež, marsikomu skoro uničile žito. Kajti kmetje so utegnili le požeti žito, ne pa spraviti ali vsaj ne suhega. Zato je nevarnost, da bo žito strohnelo ali pa sklilo. Krompirja bo letos zelo malo. Spomladi ga je najprej uničil hud mraz, potem ga je zatrla suša, sedaj spet dež nagaja. Marsikje je opaziti, poleg posušene in ovene krompirjeveke na njivi, sveže krompirjevo cvetje. Ravno tako ne bo skoro nič fižola, ki ga je spomlad uničila suša, sedaj pa večno deževje. Tudi letina sena je letos zelo slaba, pridelka bo komaj za polovico od srednje dobre letine. Otava je sicer lepo obetala, toda kakor kaže, je ne bo mogoče pokositi, še manj pa spraviti v senike. Zadržanja leta so kmetje začeli opuščati mlatenja žita doma in na roke. Veličino žita so omlatili na mlatinah strojih. Letos pa so se tega skrbno izognili.

MALI OGLASI

Soba v najem

V najem se odda soba, prost vhod, soba sama zase. Vpraša se zgorej na 1393 E. 55th Et. (245)

Male farme

Pred nekaj časom je bil v Ameriški Domovini oglas za nekaj malih farm po primerni ceni. Ker sem naslov izgubil, naj mi sporoča, kdor ima kaj primerne naprave v bližini Clevelanda. Lahko piše na: M. B., 1273 E. 60th St., Cleveland, Ohio. (245)

Soba v najem

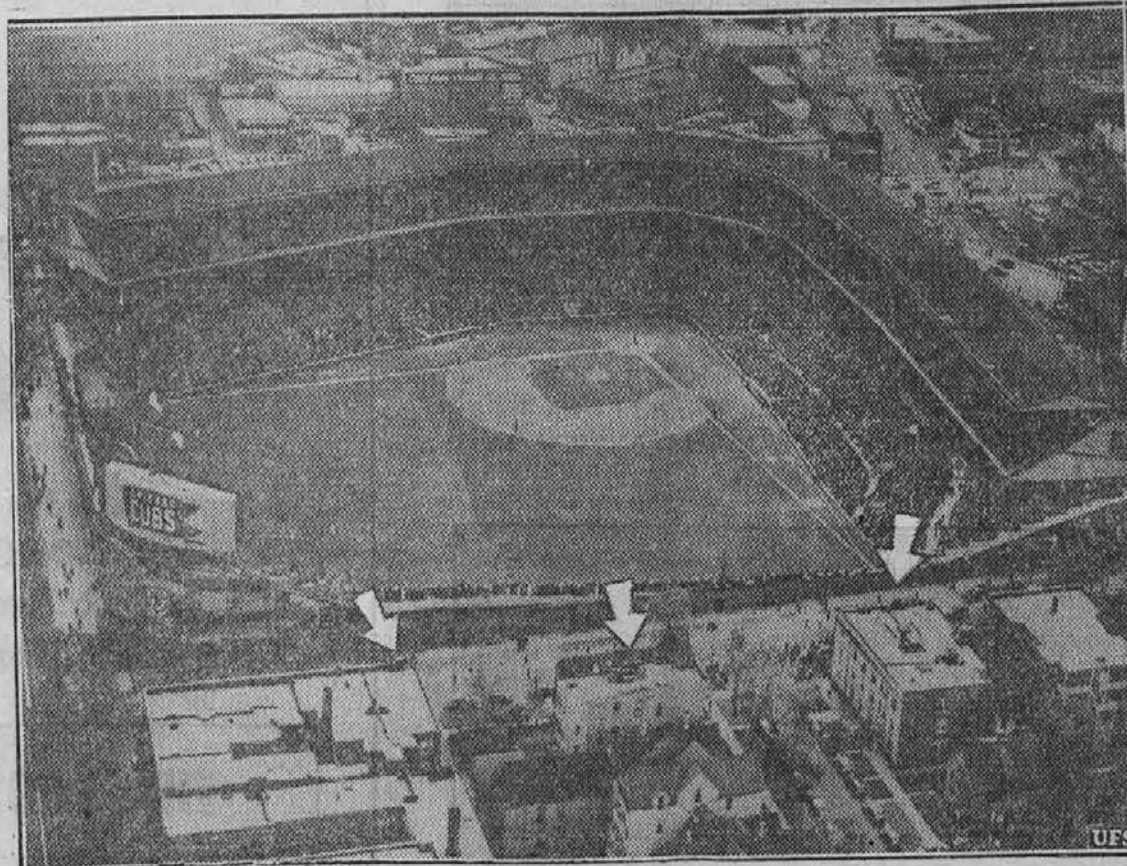
Opremljeno spalno sobo se odda v najem; gorkota, kopalnica in še druge ugodnosti. Vprašajte na 15919 Whitcomb Rd. zgorej; to je v bližini St. Clair Ave. (247)

V najem

se dajo 4 sobe. Vpraša se na 6302 Glass Ave. (246)

Išče se

eno ali dve sobi za poštne pečlarja, ki ima pohištvo; pri mirni družini, v mirni okolici med St. Clair in Superior. Naslov pustite v brivnici na 6506 St. Clair Ave. (247)

Stadium v Chicagu, kjer se je vršila žogometna tekma za svetovno prvenstvo med čikaškimi teamom in newyorškim. Igro je gledalo prvi dan 43.642 gledalcev.

Preprosta hiša, katero si je zgradil pred sednik Roosevelt v Hyde Parku, N. Y. Hiša je dolga pa nizka in zgrajena v nizozemskem stilu.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

Henderson 0623

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Ona vstopi v samostan pri Srcu Matere Božje.

Kmalu je s svojo energijo, voljo in nesebičnostjo postala stebel samostana, a ko je pet let pozneje umrla stara poglavarica, ko so jo opatice soglasno izbrale za njeno naslednico.

Od tega dne je vodila samostan Ana.

Znala je napraviti red in prisiliti opatice k pokornosti. Toda obenem je tudi znala zdraviti rane, ki jih je življenje zadalo mnogim, ki so nato poiskali zavetišča v mirnem samostanu pri Srcu Matere Božje.

Mati Ana je sedela onega dne, ko smo prvič vstopili v samostan, v svoji sobi in držala v roki neko pismo.

Njej nasproti je sedel neki mali debeli človek, oblečen v svečeniško obleko.

Njegove oči so gledale izizvalno in prodirno izpod velikih obrvi. Orlovski nos je dal obrazu poseben izraz.

Gost je položil svojo negovano belo roko na pisalno mizo, a z drugo se je igral s svojim križcem.

Pismo si prečitala, sestra Ana, — reče on, — pa te vprašam, ali si pripravljena sprejeti tega kneževskega gosta, o katerem ti piše pismo?

Sestra Ana zloži pismo in ga spravi v žep svoje obleke.

Ako sem pripravljena? — odvrne ona. — Ti se vprašaj brat Eustahij? Saj je to vendar carjeva zapoved, ki je poglavar naše cerkve. Kako bi se mogla upirati?

Brat Eustahij se fino nasmehne.

Sestra Ana — reče on, — lepo je in hvalevredno da ubogaš brez nadaljnega. Toda kar se tega tiče, da je car poglavar naše cerkve, ni to ravno tako, kakor ti misliš.

Res je, da je vsaki vladajoči car obenem tudi poglavar cerkve, — toda samo po imenu, draga moja.

Prav za prav je naša dolžnost, da vladamo carjem, a ne oni nam. Zato sem ga kot carjev spovednik pregovoril, da pošlje umobolno ženo svojega brata Konstantina v ta samostan.

Vzrok njene bolezni nam namreč ni znan, a tvoja dolžnost je, da to odkriješ.

Zdi se, da se tiče samega carja.

Znano mi je iz sigurnih virov, od katerih izvem vse, kar se dogaja v carski palači po dnevu in noči, da car čisto odkar je videl ubogo veliko kneginjo Helo v njeni bolezni, ponoči stoka in joče in izgovarja njeno ime. Od tedaj se je car popolnoma spremenil. Izgleda, da je postal nesiguren in vznemirljen.

Ne veselijo ga več njegovi državni posli. Sam policijski ravnatelj petrogradski, Ivan Kardov je padel v zadnjem času v nemilost, četudi je bil vedno njegov ljubljenc.

Priznala bo, sestra Ana, da je tu neka skrivnost in da je vredno jo odkriti!

Toda jaz še vedno ne razumem, zakaj naj pride umobol-

na kneginja ravno v naš samostan?

Menih se dvigne in jo prodirno pogleda.

—Zato, ker vemo, da poznaš ti dobro človeška srca, — odvrne on, — in ker zaupamo v tvojo modrost in bistroumnost.

—Poskusiti moraš kneginjo ozdraviti.

—To moraš poskušati z vsimi sredstvi, ki jih imaš na razpolago. Ni dvoma, da se ti bo posrečilo prinesiti svetlobo v njen bolani razum.

—Kedaj pride velika kneginja Hela?

—Ona se nahaja že na potu, ter bo morda prispela še predno se spusti noč.

—Ali pride sama?

—Ne veliki knez jo spremlja.

—Veliki knez? znano ti je,

brat Eustahij, da on ne sme prekoračiti praga našega samostana. Ni moža ne svetu, ki bi smel to storiti.

—Veliki knez bo spoštoval zakone samostana; ločil se bo od svoje žene na pragu samostana.

—Ali ljubi on svojo soprogo?

—vpraša mati Ana.

Brat Eustahij zmaje z rame-

ni. —Zdi se, da je ne ljubi, — odvrne on. Car ga je prisilil, da se je poročil z njo. Bilo je tudi pravilno, ker je življenje velikega kneza bilo pregrešno.

—Ne mečimo kamenja na nje, — odvrne opatica, — tem bolj, ker smo sedaj o njem slišali samo dobro. Pravijo, da je plemenit človek, ki brani sirote.

—Toda povej mi brat, kako dolgo nameravaš ostati pri nas?

Carjev spovednik odvrne:

—Zvečer bom nadaljeval svojo pot.

—Odgovori mi na eno vprašanje, predno odideš, — ga prosi ona.

—Znano ti je, da mi je drugače usoda ljudi popolnoma ravnodušna. Toda hotela bi vedeti, kako živi in kaj dela neka oseba, ki mi je sicer popolnoma tuja.

—Imenuje se Mihajlo Bakunjin.

—Povej mi, ali ga poznaš in kaj je on.

Čim je sestra Ana izgovorila to ime, dvigne menih pozornost svojo glavo in stopi par korakov nazaj.

—Vprašaj me za Mihajla Bakunjina, sestra? — reče on. — Oh, ne izgovarjaj tega imena. Tako se imenuje človek, pogan, ki je svetu prinesel pogubo in propast.

Opatica prebledi.

Bila je razburjena toda ona se je znala obvladati. Znala je prikriti svojo razburjenost pred carjevim spovednikom.

—Kaj? — reče ona navidez ravnodušno. — Ali je Mihajlo Bakunjin postal slab, pogrešen človek?

—Ne najdem besed, sestra, da ti opišem njegovo pokvarjenost. On je vodja neke tajne zveze, katere člani potujejo po Rusiji, da inosijo prosveto med narod, kakor pravijo.

—Posveto, bah! Kako more biti ta brez svete vere. Toda ti ljudje, ki jim je vodja Bakunjin, jemljejo narodu vero, toda zato mu sadijo v dušo nezadovoljnost in upot.

—Imenujejo se nihiliste, a v tej besedi že leži nepoštenost njihovih načel. Oni ne verujejo v nič, ne bojijo se ničesar; nič ni tako strašnega, da bi se oni ne upali izvršiti.

—Najhujši sovražniki carske hiše in vere so. Sredstva, katerih se poslužujejo, da širijo svo-

je nauke, so zločinska. A ta Mihajlo Bakunjin, za katerega si me vprašala, sestra, je najnevarnejši izmed vseh, ker ni samo pogumen in odločen, temveč tudi posebno pameten. Postal bi brez dvoma znamenit državnik, če ne bi bil zašel na zločinska pota.

—Toda, kaj je to, sestra Ana, kar vidim? — V tvojih očeh so solze? Razburjena si? — Rekli so mi, da je poglavarica samostana pri Srcu Matere Božje končala s svetom, da je ne more nič več pretrpeti ali žaliti. Da je njeno srce postalo kamenito, eden izmed onih kamenov, na katerem počiva sila in moč naše svete cerkve. A sedaj vidim, da te je to moje pripovedovanje o Mihajlu Bakunjinu prestreslo in da te je vsaka moja beseda zadela kakor udarec z nožem v srce.

—Sestra Ana, pozivam te v imenu našega reda, da mi poveš, v kakšni zvezi stojiš s tem človekom, ki ga vsi pobožni preklinjajo?

—Zakaj jočeš radi Mihajla Bakunjina in radi njegovega pregrešnega življenja?

Sestra Ana se dostojanstveno vzravna.

—Zato, ker objokujem vsakega človeka, ki ga je Bog obdaril z razumom in srcem, a ki vendar propada.

Menih zmaje z rameni in se obrne.

—Ta laže, — pomisli on, —

Lagala je ta svetnica. Toda jaz bom že izvedel resnico.

Nato gre k vratom.

—Videla se bova pri večerni molitvi, sestra. Do tedaj naj te varuje Mati Božja!

Čim je ostala sestra Ana sama v svoji sobi, si zakrije obraz z rokama. Nato gre v kot sobe in se spusti na kolena.

—Oh, brat! — zastoka ona. —

Kako mi prinese vsaka novica o tebi bolečine! Toda jaz te ne obtožujem. V tvojih žilah teče pregrešna kri. Svoje življenje zahvaljuješ grehu.

Nato sklene roki in se poglobi v vročo molitev. Neprerokoma se je slišalo eno ime:

—Mihajlo Bakunjin!

Spustila se je jasna, mrzla zimska noč. Pred pečino na kateri je stal samostan, se vstavijo sani.

Na njih se je nahajal carski grb.

Vratca se odpro, a iz njih skoči veliki knez Konstantin ter dvigne iz sani osebo, zavito v beli, hermelinski plašč. Bila je to velika kneginja Hela.

Nesrečnica je gledala s svojimi velikimi očmi v zvezdnato nebo. Bila je bolj bleda kot sneg, ki je ležal pred samostanom.

Veliki knez je pustil svoje spremstvo v Moskvi, hotel je sam izročiti svojo soprogo samostanu. Nihče v Petrogradu ni smel vedeti, kje je našla Hela

zavetišče.

—Pridi, Hela! — zasepeče on.

—Tam zgoraj, moja mila, se boš lahko odpočila.

V začetku je stopala Hela ob njegovi strani, toda naenkrat obstane vsa drhteča.

—Čuj! — reče ona. — Duho- vi pojejo! Ali slišiš? Prepeva- jo v zboru!

Konstantin se zgrozi.

Nekj čudno monotono petje jima je prinašal veter iz višine.

—To pojejo redovnice, — reče on. — Pobožne redovnice molijo svojo večerno molitev.

Toda umobolna odkima.

—Ne, ne, — vzklikne ona. — To so duhovi in ti me vodiš v nebo! — Ali bodeva videla Boga?

Konstantin ne odgovori. Oni prime nesrečnico za roko in jo potegne s seboj.

—Ostani trenutek.

Blaznica je stala in Konstantin je ni mogel pregovoriti, da bi šla dalje. Ni mogel prepričati, da ne bi stopila tik k prepadu.

Tu je stalo samo nekaj stebrov, ki so bili spojeni s tanko žico.

Uboga Hela se nagne daleč nad to nesigurno ograjo in pogleda v globino. Pokazala je na črno vodo, ki je spodaj tekla tiho in mirno.

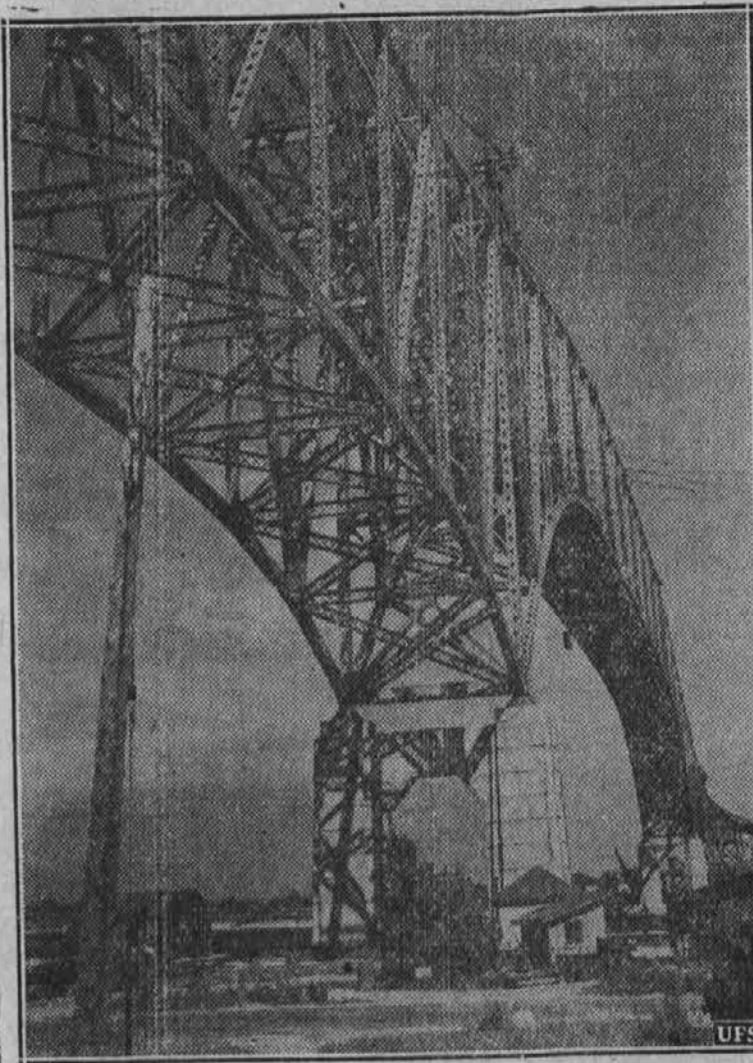
—Tam spodaj čaka pekel! — zamrmra ona.

Meyer Sopher, strežnik na ladji Monterey je obdolžen, da je ukradel Mrs. Lawrence Tibet draguljev v vrednosti \$42,000.

Kako so zagrizeni Nemci, kaže nastopni slučaj. Ko so prišle nemške čete v neko sudetsko mesto, je videl nek pobalin napis "Masarykova ulica." Takoj je snel napis in obesil tablo z napisom Hitlerjeva cesta.

Most med Port Huron, Michigan in Sarnia, Ontario, je bil pred kratkim odprt prometu ter bo vezal Kanado in Zed. države.

Grozno zavpije in skoči naenkrat nazaj.

—Ne, ne! — zavpije ona. —

Nočem doli! Hudiči stegujejo svoje roke po meni! Hočejo me potegniti dol! — Nisem ubila otroka! — Nisem jaz! — Nedolžna!

Konstantin je stal pretresen. Komaj je mogel potegniti svojo ženo z roba prepada na varno mesto.

Ona se je branila. Mislila je, da je on vrag, ki jo hoče potegniti v pekel.

Njen grozen krik je prevpil petje redovnic.

Veliki knez dvigne svojo ženo ter jo odnese na svojih rokah.

Hitel je, kot da ga preganja ti-soč prikazni.

Končno je dospel do samostanskih vrat. On si oddahne. Z drhtečo roko potegne za zvonec.

Čim se je oglasil zvonec po tihem samostanskem hodniku se zgodi nekaj čudnega.

—Vrata se odpro.

Pred začudenim Konstantinom se pokaže razsvetljeno dvorišče. Vse redovnice so bile tu zbrane in so stale v polkrogu. Na pragu je videl Konstantin sestro Ano, ki je stala bleda in nepremična kot marmornati kip.

Redovnice so pele Miserere.

Konstantin dvigne Hela ter jo ponese preko praga in jo položi na ležišče, ki je stalo sredi veže.

RAZPIS SLUŽBE

Tem potom se razpisuje služba uradnika-upravnika za uradno glasilo Slovenske Dobrodelne Zveze. Ponudnik mora biti član S. D. Z. in ameriški državljan. Prednost imajo tisti, ki so zmožni slovenskega in angleškega jezika. Ponudbe naj bodo pisane in naj vsebujejo označbo kvalifikacij, kakor tudi navedbo mesečne plače. Vse ponudbe morajo biti dostavljene v uradu Leo Kushlana, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, najkasneje do sobote opoldne, dne 22. oktobra 1938.

Za odbor S. D. Z.

LEOPOLD KUSHLAN

JOHN GORNIK

WOLFF HEATING CO.

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS

največji clevelandski razpečevalci

Vroč zrak, para, greje z vročo vodo in ventilacijski sistem instaliran.

F.H.A. odplačila—3 leta za plačati

Nobenega plačila takoj.

Proračun zastoj. — Sprejemamo naročila izven mesta.

Popravila in razni deli znižani v ceni.

Vprašajte za našega slov. zastopnika.

715 EAST 103rd STREET

CLEVELAND, OHIO

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena

in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

ZASTONJ KUHINJSKA DEMONSTRACIJA NA Grand PEČEH

Ta teden imamo pri nas kuhinjsko demonstracijo na novih 1939 Grand kuhinjskih pečeh v naši prodajalni na St. Clair Ave. Kuharsko umetnost bo razkazovala Mrs. Langley, famozna hišna ekonomistinja.

VIDELI BOSTE, KAKO SE KUHA EKONOMIČNO

Med demonstracijo imamo posebne cene na Grand pečeh, polno opremljene, z avtomatičnim prižigalnikom, s pokrovom na vrhu in regulatorjem. Cena teh peči je bila znižana od \$69.50 na \$49.95.

OGLEJTE SI TUDI DRUGE MODELE

A. Grdina in Sinovi

6019 St. Clair Avenue

Pogrebni zavod:
1053 E. 62d Street

Collinwoodska trgovina:
15301 Waterloo Road

Prodajalne odprte vsak večer razen ob sredah.

VLOGE v tej posojilnici

so zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družbene vloge

Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEND. 5670